

Posviťme si na břemena!

Evropská inspekční a komunikační kampaň výboru SLIC: Ruční manipulace s břemeny v dopravě a pečovatelských službách v Evropě 2007

1 Kampaň zaměřená na ruční manipulaci s břemeny

„Zajistit lepší pochopení a přijmout opatření, která jsou určena k předcházení onemocnění spodní části zad a jiným muskuloskeletálním poruchám prostřednictvím omezení ruční manipulace s břemeny.“ Tak lze stručně shrnout cíle kampaně zaměřené na zvýšení povědomí, která bude v roce 2007 realizována ve všech členských státech Evropské unie. Ale co to vlastně znamená?

Směrnice týkající se ruční manipulace s břemeny

Směrnice 90/269/EHS je jednou ze směrnic, které se týkají bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Obsahuje pokyny pro bezpečnost a ochranu zdraví při ruční manipulaci s břemeny. „Ruční manipulace s břemeny“ znamená jakoukoli činnost, která zahrnuje zvedání, přemístování (nošení, tlačení, tahání) a pokládání břemen jedním nebo více pracovníky. Tato směrnice se týká činností, s nimiž jsou spojena rizika, zejména dorzálně-lumbální rizika, jako je zvedání, přemístování (nošení,

SLIC, což znamená Výbor vrchních inspektorů bezpečnosti práce, je organizace zastřešující inspektořaty práce z různých členských států Evropského společenství. Ve spolupráci s Evropskou komisí zajišťuje výbor SLIC efektivní a jednotné uplatňování práva společenství v souvislosti s bezpečností a ochranou zdraví při práci. Výbor rovněž analyzuje problémy související se sledováním a uplatňováním legislativy v této oblasti.

tlačení, tahání) a pokládání břemen. Této oblasti se bude letos věnovat Evropská komise a zvláště pak výbor SLIC (Výbor vrchních inspektorů bezpečnosti práce). *Jejich cílem je zajistit lepší pochopení této důležité směrnice a její uplatňování v oblasti prevence onemocnění spodní části zad v souvislosti s prací.*

Ne jedna... ale dvě!

K dosažení tohoto cíle vytvořil výbor SLIC program pro zvýšení povědomí o ruční manipulaci s břemeny, který bude realizován ve dvou fázích: Za prvé jde o informační kampaň na dané téma, po které bude následovat inspekční kampaň v terénu. Tato iniciativa, která je zaměřena na dva konkrétní sektory – dopravu a zdravotní péči – je určena pro společnosti i různé sociální partnery (odborové organizace, organizace zaměstnanců, zdravotní a bezpečnostní služby, zdravotnictví atd.).

Tato kampaň je realizována v úzké spolupráci s Evropskou komisí a je v souladu s rámcem Evropského týdne bezpečnosti a ochrany zdraví při práci 2007, který pořádá Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci.

Informační a inspekční kampaň výboru SLIC je součástí širšího rámce, zejména pak Evropského týdne bezpečnosti a ochrany zdraví při práci 2007. Evropský týden je každoroční akce, kterou organizuje Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci. V roce 2007 se tato akce bude konat v druhé polovině roku a bude zaměřena na muskuloskeletální poruchy.

Ruční manipulace s břemeny je jednou z hlavních příčin muskuloskeletálních poruch. Toto sblížení témat posiluje hlavní myšlenku prevence, kterou každá informační kampaň samostatně šíří.

V ČR je kampaň zajišťována v rámci celostátního úkolu SÚIP (číslo úkolu 07. 1. 09), který probíhá v průběhu roku 2007 ve dvou etapách:

1. etapa: informační – mediální část kampaně,
2. etapa: kontrolní – inspekční část kampaně.

Bližší informace jsou uvedeny na www.suip.cz.

2007: rok zaměřený na ruční manipulaci s břemeny

- Leden-prosinec: informační kampaň SLIC a národní inspekce práce
- Červenec-prosinec: inspekční kampaň SLIC ve všech členských státech
- Říjen: Evropský týden, který pořádá Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci

Ruční manipulace s břemeny: celoevropský problém

Ruční manipulace s břemeny a muskuloskeletální poruchy

Nejvýznamnějším s prací souvisejícím zdravotním problémem, se kterým se evropští pracovníci v 15 členských státech Evropské unie setkávají, jsou různé potíže společně nazývané „muskuloskeletální poruchy“ (MSD). Podle třetího evropského průzkumu pracovních podmínek, který byl proveden v roce 2000⁽¹⁾, si 33% pracovníků stěžuje na bolesti v zádech. Jedná se rovněž o nejrozšířenější potíže související s prací. Poruchy MSD, ke kterým patří různé formy onemocnění spodní části zad, jsou způsobeny zejména manipulací s břemeny. Problémy se zády nejsou ničím banálním. Za prvé, léčba oslabených zad může trvat velmi dlouho, a za druhé, zranění se mohou zhoršovat a způsobit trvalou invaliditu a pracovní neschopnost postižené osoby. Někteří lidé mohou v práci chybět jen krátkou dobu, ale jiní jsou nuceni svou práci přerušit nebo dokonce trvale opustit. Navíc člověk, který trpí bolestmi zad, má menší šanci na přijetí do zaměstnání než zdravý člověk, protože zaměstnavatelé dávají přednost pracovníkům, kteří problémy se zády nemají. Kromě toho, že tyto zdravotní potíže ovlivňují profesní (a samozřejmě i soukromý) život postižených osob, jsou s nimi spojeny další náklady – které nese společnost – a problémy související s narušením chodu podniku a stresem způsobeným nepřítomností pracovníků. Tyto problémy pak musí řešit zaměstnavatelé.

Evropská komise si tento rozsáhlý problém uvědomuje a rozhodla se v této oblasti zasáhnout.

- 33% pracovníků v Evropě si stěžuje na bolesti v zádech
- Pracovníci zaměstnaní v odvětvích zdravotní péče a dopravy jsou vystaveni dalším rizikům vzhledem k tomu, že jejich práce často zahrnuje ruční manipulaci s břemeny.

Proč se zaměřovat na odvětví zdravotní péče a dopravy?

U pracovníků zaměstnaných v odvětvích zdravotní péče a dopravy je většinou nebezpečí vzniku poškození spodní části zad. V první části evropského dotazníku se v podstatě ukázalo, že více než 3 z 10 zaměstnanců (32,5%) trpí bolestmi zad, přičemž v druhé části bylo toto číslo rovno téměř 4 z 10 zaměstnanců (36,8%).

¹ Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek – Třetí evropský průzkum pracovních podmínek (2000)

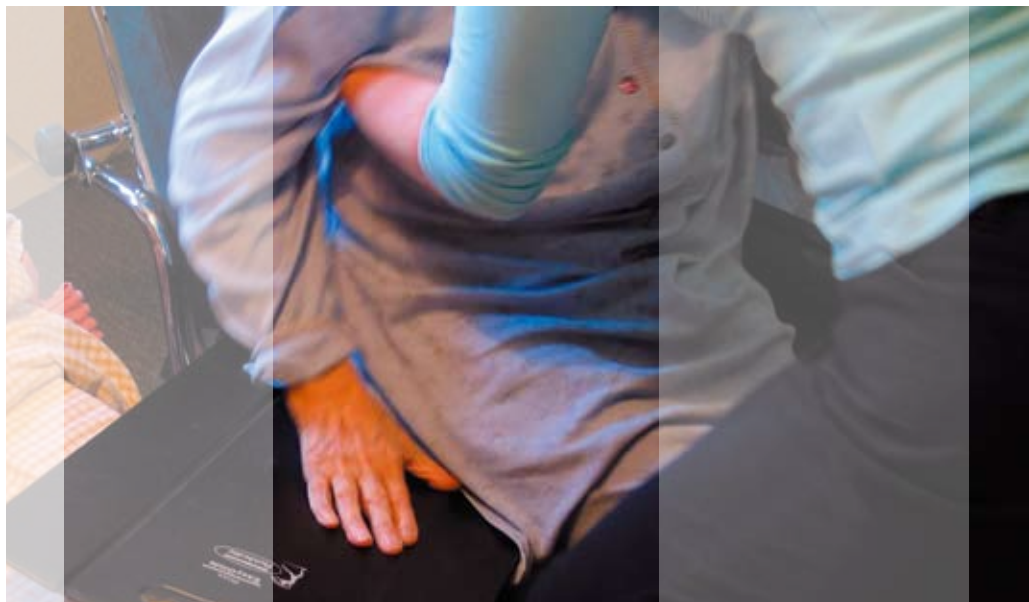
Odvětví dopravy a zdravotní péče byla vybrána jako prioritní cíle kampaně týkající se prevence onemocnění spodní části zad, protože jak již bylo uvedeno, zdravotní problémy spojené s ruční manipulací s břemeny jsou v těchto sektorech zvláště významné. Na druhé straně jsou to důležité hospodářské sektory jak z hlediska počtu pracovníků, tak co se týká jejich vlivu na ekonomiku.

Pracovníci v těchto dvou odvětvích se každý den potýkají s problémy, které souvisejí s ruční manipulací s břemeny. V dopravě se činnosti ručního nakládání, vykládání a překládání (zboží, zavazadel...) provádějí každý den. V pečovatelských zařízeních pak pracovníci – jejichž počet se stále zvyšuje, – stejně často zvedají, přemisťují a přepravují pacienty bez jakýchkoli manipulačních pomůcek.

Kromě hmotnosti manipulovaného břemene situaci zhoršují i další faktory, jako je nerovnoměrné rozložení hmotnosti, skutečnost, že břemena se obtížně uchopují, přemisťují a jsou nestabilní, frekvence a trvání manipulačních činností, vzdálenost břemene od těla pracovníka, nepřirozený postoj při práci atd.

Z průzkumů pracovní úrazovosti v ČR lze odhadnout, že:

- v rámci skladového provozu se na ruční manipulaci váže cca 70% úrazů vykazovaných při skladování,
- v rámci vnitrozávodové dopravy se na ruční manipulaci váže cca 55% - 65% úrazů vykazovaných ve vnitrozávodové dopravě.

Činnosti v terénu

Kontroly shody s předpisy

Ve všech členských státech Evropské unie budou současně probíhat rozsáhlé inspekce. Inspektoři práce budou navštěvovat jednotlivé společnosti - firmy, aby ověřili uplatňování zásad na ochranu zad a zkontrolovali, jak probíhá manipulace s břemeny na pracovištích. Zaměří se na zavádění vylepšených preventivních opatření a technik. Budou rovněž analyzovat, jak jsou zohledňovány připomínky pracovníků a jejich zástupců.

Co budou inspektoři kontrolovat?

- Jak jsou řešeny problémy související s onemocněními spodní části zad?
- Dává se přednost lepším preventivním technikám?
- Účastní se pracovníci zkoumání možnosti zavádění lepších technik ruční manipulace?

Nástroje, které mají společnosti k dispozici

Společnosti - firmy které chtějí zavést zásady týkající se správné ruční manipulace s břemeny, mohou prostudovat příslušnou brožuru. Brožura popisuje nejen důvody, které mohou společnost přimět k přijetí tohoto přístupu, ale rovněž uvádí řadu způsobů, jak tak učinit. Podrobně vysvětlují technická řešení, která je nutno použít, aby se předešlo rizikům souvisejícím s ruční manipulací s břemeny. Brožura je k dispozici ve dvou verzích: jedna je určena pro odvětví dopravy a druhá pro odvětví zdravotní péče.

Na stránkách, které byly v rámci kampaně vytvořeny, jsou zájemcům k dispozici i další nástroje. Patří k nim například hodnotící nástroje, které používají inspektoři při svých inspekčních návštěvách.

Další informace a praktické nástroje ke stažení jsou k dispozici na následujících internetových stránkách: www.handlingloads.eu

Doplňující informace

- Rik Op De Beek, Veerle Hermans, Research on Work-related Low Back Disorders, European Agency for Occupational Health and Safety at Work, Luxembourg, 2000, <http://osha.europa.eu/publications/reports/204/en/index.htm>
- <http://osha.europa.eu/topics/msd>
- Posviťme si na břemena! Prevence onemocnění spodní části zad v odvětví zdravotní péče – brožura vydaná ke kampani,
- Posviťme si na břemena! Prevence onemocnění spodní části zad v odvětví dopravy – brožura vydaná ke kampani.

www.handlingloads.eu

Národní kontakty:

Státní úřad inspekce práce se sídlem v Opavě,

pracoviště Praha

Ve Smečkách 29

113 52 Praha 1

www: suiip.cz

E-mail: suiippraha@suiip.cz

Telefon: 221 924 200

Ing. Michal Ronin – ředitel odboru bezpečnosti práce SÚIP,

tel. 222 211 493

Ing. Antonín Dušátko – garant za oblast manipulace s

materiálem a skladování SÚIP,

tel. 221 924 270

Ing. Petr Osička – inspektor OIP Ostrava,

tel. 595 134 546

prevent

Investir dans l'homme au travail

